

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Onvs Ecclesiae. In hoc libro ... admiranda quædam ac
planè obstupenda, de septem ec-
clesiæ statibus,
abusibus quoq[ue] grauissimis, & futuris eiusdem
calamitatibus ex sanctor[um] pro-
phetijs & ...**

Pürstinger, Berthold

Coloniæ, 1531

VD16 ZV 12498

De co[n]temptu præcepto[rum] ac reuelationum dei. Cap. 33

urn:nbn:de:hbz:466:1-29969

DE EXCITATIONE CVRATORVM &c.

- ro à te. Et infra: Dic magistro tuo, vt nō desinat clamare & exaltare vocem suā, quia venio cito, felices qui ad humilitatem fugiunt. Arabo enim terram istam in iudicio & tribulatione, donec inhabitantes addiscant petere misericordiam dei. Hinc spiritus dñi ad annuntiandū diem vltionis misit Esaiam, qui clamat: Surge principes, arripite clypeum, hæc em̄ dixit mihi dominus: Vade & pone speculatorem, & quocunq; viderit annuntiet.
- Esa. 61.**
Esa. 21
- Ezech. 3** XV § Audiant igitur curatores quid eis dñs dicat sub metaphora specula toris ad Ezechielem: Speculatorem dedi te domui Israel, & audies de ore meo verbum, & annuntiabis eis ex me. Si impio nō annuntiaueris, vt auertatur à via sua impia, sed in iniquitate sua morietur, sanguinem eius de manu tua requiram. Si autem impio annuntiaueris, & ille non fuerit conuersus, ipse quidem in impie tie sua morietur, tu autem animam tuam liberaſti. Et infra: Si speculator viderit gladium venientem, & non insonuerit buccina, & populus se non custodierit veneritq; gladius, & tulerit de eis animā, ille quidem in iniquitate sua captus est, sanguinem autem eius de manu speculatoris requiram. Et speculatorem dedi te, audiens ergo ex ore meo sermonem, annuntiabis eis ex me. Nolo mortem peccatoris, sed vt conuertatur impius à via sua & viuat. Et audiunt sermones tuos, & non faciunt eos, quia in canticum oris sui conuertunt illos. Auaritiam sequit cor eorum, & audiunt verba tua, & non faciunt ea. Et quum venerit quod prædictū est (ecce em̄ venit) tunc scient quia propheta fuerit inter eos.
- Ezech. 33**
- C. de heret.**
I. Arriani. XVI § Nota secundum Isidorum quando legimus verbum dei olim ad prophetas, vel in euangelio expressum, tunc deus nobiscū fatur, quia lex semper loquitur. Ergo supradictas prophetias & reuelationes legendo, à Christo audimus, ex cuius nūc mandato tenemur huiuscemodi verba populo nuntiare, cuius speculatores nos sacerdotes sumus. Alioquin deus de manibus nostris requiret sanguinem animarū ex nostra negligentia demortuarum. Porro ex præambulis scriptis, & signis, ac ex iuratorijs cautionibus apparet iram dei & propinquantē calamitatem in dies nobis instare, ob nostra scilicet peccata.
- Ezech. 33**
2. para. 20
- I. Iohā. 3** XVII § Prophetis igitur minis & signis iam prænotificatis merito ter riti, & sacra scriptura satis edocti, totos nos conferre debemus ad inuocandum & rogandum dominum deum nostrum, atq; prædicare ieiunium in vniuersa ecclesia, vt populus Christianus de vrbibus suis congregatus nobiscū veniat ad obsecrandum deum. Speculatores namq; præsertim curati, tenentur populum de futuris periculis admonere, & ad fructuosam pœnitentiā inuitare: Qui enim viderit fratrem suum errātem, & mortalibus criminibus oppressum, & nō ministrauerit ei verbum doctrinæ, ille homicida est, & sine charitate, quia in mor tis periculum seducit populum in scium.
- Heb. 5** XVIII § Heus tu, qui deberēt magistri esse propter tempus periculosum, viceuersa indigent ipsi vt doceantur quæ sint elementa exordij sermonum dei & facti sunt à deo imbecilles vt ipsis lacte opus sit, non solido cibo qui est perfectio rum. Aduersus quos inutiles, negligentesq; curatores inuehitur hoc sacrum responsum, propheta tui viderunt tibi falsa & stulta, nec aperiebant iniquitatem tuam, vt te ad pœnitentiā prouocarent, nihilominus fecit dominus quæ cogitauit, cōpleuit sermonem suum quem præceperat à diebus antiquis, destruxit & non pepercit & lætificauit super te inimicum. Si autem domus Israel nolunt audire te, ait dominus, quia nolunt audire me. Omnis quippe domus Israel attrita fronte est & duro corde, tunc curator officio prædicandi functus excusatur. Imō talibus verbi dei contemptoribus secreta diuina vltius non sunt manifestanda, tametsi appareant mala ipsis futura. Inquit enim dominus: Nolite sanctum dare canibus, neq; mittatis margaritas ante porcos. Similiter in Birgitta ait: Misi eis scilicet Christianis prædicatores, ostendi signa, & multiplicauit eis gratiam, sed omnia spernentes peccata peccatis addiderunt, ideo complebo verba mea contra eosdem contemptores.

De contemptu præceptorū & reuelationum dei. Cap. XXXIII.

Corda

Corda filiorum hominum impleta sunt malitia & contemptu in vita sua, & post hæc ad inferos deducentur. Nã & si Sapiens Chrus in statu pauper tatis, p sua sapia liberavit urbē, id est, ecclesiã, multisq; medijs nos docuit a malis cauere: tamen nullus deinceps recordatus est eius: sed sapia pauperis cõtemptra est, & verba eius nõ sunt audita. Quoniã Christiana gens vsq; adeo contemnit iudicia & præcepta dei, vt plus impia sit, q̃ paganã gentes. Siqui dem impius, quum in profundum venerit peccator, contemnit deum, sed sequit illum ignominia & opprobrium.

I § Et quãuis deus det peccatori tẽpus & locũ pœnitẽtiæ, tamẽ tali gfa ille abutit in superbia, pœnitẽtiã negligit, & peccare non cessat. Quẽadmodum quãdo Heliseus propheta in vita sua faceret monstra, & in morte mirabilia opera retur: in his omnibus nõ pœnituit populus, nec recessit à peccatis suis, vsq; dũ abie cti sunt & dispersi. Rex quoq; Israel odiuit Michãam, propterea q̃ nõ propheta uit sibi bonum, sed malum. Eodem modo iam odimus disciplinas, & correptiones prædicantium & corripientem nos. Qui autem dura ceruice corripientem contemnit, illi repentinus superueniet interitus. De presentibus dei contemptoribus videtur Apostolorum princeps dicere. Venient in nouissimis diebus, vt pote nostro iam tempore, illufores iuxta proprias concupiscentias ambulantes, & dicentes: Vbi est promissio, aut aduentus domini, ex quo enim patres dormierunt, omnia sic perseuerauerant ab initio creaturæ.

II § Sed q̃ periculosum est & graue, præcepta reuelationesq; dei à nobis illudi, vel negligi, atq; contemni, in Ozea deus ostendit, dicẽs: Vastabuntur quia præuaricati sunt in me: ego redemi eos, & ipsi locuti sunt contra me mendacia. Similiter per Sapiẽtem inquit dominus: Ostendã vobis verba mea: quia vocaui & renuistis, extendi manum meam, & non fuit qui aspiceret, despexistis omne consilium meum, & increpationes meas neglexistis: ego quoq; in interitu vestro ridebo, & subfannabo quum vobis id, quod timebatis, aduenerit: cum irruerit repentina calamitas & interitus quasi tempestas ingruerit: quando venerit super vos tribulatio & angustia: tunc inuocabunt me, & non exaudiam: mane consurgent, & non inueniẽt me, eò quod exosam habuerint disciplinam, & timorem domini nõ susceperint, nec acquerint consilio meo, & detraxerint vniuersã correptioni meã. Comedent igitur fructus viæ suæ, suisq; consilijs saturabuntur: auersio paruulorum interficiet eos, & prosperitas stultorũ perdet eos. Nam secundũ Augustinũ, Nihil est infelicius felicitate peccantium.

III § Diluuium itaq; vniuersale perdidit homines, qui cõtempserũt reuelationem Noe, qui p centũ retro annos prædicauit diluuiũ futurũ, in quãtum homines à criminibus non desisterẽt, & ob id arcam construxit. Illi aut stultũ eum æstimãtes non credebãt, imò magis irridebãt reuelationis verba, edẽtes, bibẽtes, vxores ducentes, quæ dabant ad nuptias vsq; in diẽ qua Noe intrauit in arcam. Increduli nãq; fuerunt, qui expectabãt dei paciẽtiã in diebus Noe cũ fabricaret arca, in q̃ pauci, id est, octo animæ saluæ factæ sunt per aquã. Similiter factũ est in diebus Loth, edebant & bibebant, emebant & vendebant, plantabant & ædificabãt: quã die aut exiit Loth à Sodomis, pluit ignem & sulphur de cœlo, & omnes perdidit. Atq; ipse Loth suis generis visus est quasi ludẽs loqui, quando eis dixit: Surgite & egredimini de loco isto, quia delebit dñs ciuitatẽ hæc, & ita ipsi p̃dicta contemnetes vna cum cæteris perierũt. Ergo scdm hoc nobis erit, quã die filius hominis reuelabit, vt pote quando Christus scdm supra & infra scriptas reuelationes cũ plagis aduersum nos seuerius procedet. Nam sicut olim tempore Noe & Loth, sic hodie homines non aduertunt, imò potius negant, aliquam nobis aduersum saltem propinquam euenturam esse calamitatem, quoniam non credunt, sed cõtemnunt reuelationes Birgittæ, ac prægnosticationes Methodij, aliave iudicia nobis nũc iminentia, quin ni, nos ferẽ omnes carnem sequentes, spiritum postergantes, peccata augemus, non derelinquemus.

III § Ecce futuroꝝ malorũ contemptores, necnon diuinorũ p̃ceptorũ illustres sumus, quos altissimus p̃ Prophetã increpat, dicens: Eligam illufores eorũ, & quæ

Ecclesi. 9

Ezech. 5
Prouerb. 18.

Iob. 24

Ecclesi. 48.

3. Regũ. 22.

Prouerb. 29

2. Pet. 3.

Ozee. 7

Prouerb. 1

23. q. 1. patus
Gene. 7.

Luca. 17

1. Petri. 3.

Gene. 19.

Luca. 17

Esa. 66

- & quæ timebant adducam eis, quia vocaui, & non erat qui responderet, loquutus sum, & non audierunt, feceruntque malum in oculis meis, & quæ nolui, elegerunt.
- Matth. 7** Enimvero non aduertimus finiam Saluatoris, dicentis: Omnis qui audit verba mea hæc, & nõ facit ea, similis erit viro stulto, qui ædificauit domũ suam sup harenam & descēdit pluuia, & uenerūt flumina, & flauerūt venti, & irruerūt in domũ illam, & cecidit, & fuit ruina eius magna. Et infra: Et quicũq; non audierit sermones vestros, exeuntes foras de domo vel ciuitate, excutite puluerem de pedibus uestris, amen dico uobis, tolerabilius erit terræ Sodomorũ & Gomorrhæorũ in die iudicij, q̃ illi ciuitati, id est, ecclesiæ pueris. Quia isti dũtaxat naturæ spreuerūt: nos autem ciues ecclesiæ militatis uerba Christi, eiusq; Apłorũ & prophetarũ auisamēta cõtemnimus. Istud euangelicũ præceptũ executi sunt Paulus & Barnabas eieciẽtĩ a Iudæis, qui excusso in eos pedum puluere, uenerunt Iconium.
- Acto. 15.** ¶ Prohpudor Christi est dedecus, eius p̃cepta & uerba, quæ ipse in sua humanitate personaliter locutus est, tam cõtemptibiliter negligi, & quasi pro nihilo reputati. Omnia quidem uerba dei, tum p̃ seipm, tum p̃ suos discipulos & prophetas prolata, sunt tanq̃ vnũ uerbũ eiusdẽq; effectus, hoc est, cõuertere p̃ctõr ad me, uadis em̃ periculose, q̃a insidiæ sunt in uia, & pro tenebris excccati cordis tui à te, quales sunt, abscondunt: hoc Christi uerbũ contemnit, hæc eius misericordia negligit. Ait quoq; Esaias: Et uocabit dñs deus exercituũ in die illa ad fletũ & planctũ, id est, ad p̃eniam. Sed ecce gaudiũ & lætitia, occidere uitulos, iugulare arietes, comedere carnes, & bibere uinũ contẽptibiliter, s. dicentes, comedamus & bibamus, cras em̃ moriemur. Postea subiungit Propheta: Si, id est, nõ dimittet hæc iniquitas uobis, donec moriamini, dicit dominus.
- Matth. 10** ¶ **Dani. 5** VI § Ob similem contemptum euenit Balthasari regi Babylonis, qui au diẽs contra se ueniẽtem exercitũ Darij & Cyri, credere uel quicq; providere noluit: quinimo obfessa ciuitate Babylonia, fecit grande cõuiuũ optimatibus suis in dei contemptũ, bibens ex uasis templi, quæ asportauerat de Hierusalem pater suus Nabuchodonosor, & sic uacans epulis, uidit in pariete manũ scribentẽ. Numerauit deus regnũ tuũ, & compleuit illud: appensus es in stratera, & inuentus es minus habens, diuisum est regnum tuum, & datum est Mædis & Persis. Cui tamẽ plane non credidit, sed in sui sensus pertinacia obdurauit, ideo eadem nocte Babylonia ca pta est, Balthasarq; iugulatus.
- 4. Bir. 116** VII § Insuper Christus in Birgitta conquerit neminẽ curare ecclesiæ in stituta & se diligi à nemine pro sui redemptõe quasi homines nolint diuinam consolationem eis oblatam. Admonet ergo nos dicẽs: Qui in contẽptu mei perstiterit, uisitato sup eos iustitiam meam, ita ut audietes contremiscẽt, & qui experient dicent: Væ uæ quod vnquã dñm maiestatis ad iram prouocauimus. Ausculta nunc quid ulterius in Birgitta reuelatũ reperit de maliuolo dei contemptore, qui dicere solet: Deus iubet credere quæ non uideo, promittit quæ nescio, iubet sperare incerta, & abstinere à delectatõibus quas desidero ac uideo. Diabolus promittit mihi mũdi honores quos uideo, delectationẽ quam appeto, auditum delectabilium. Certe mihi melius est sequi eum, & habere quæ uideo: uti his, quæ mihi certa sunt, q̃ sperare in incerta. Diabolus docet procedere cum omni superbia, nullum pati se esse superiorẽ, nulli curuare ceruicẽ suam, effundere sanguinẽ proximi, propter acquisitionem temporalium, subire mortẽ propter honorẽ, à nulla abstinere uoluptate. Ideo ueniunt tria uæ tali animæ, quæ inquiet: Væ, quia nata sum: uæ, quia tam longa fuit uita mea super terram, & uæ quia uictura sum in morte perpetua. Ecce quantam miseriam miseri habebunt pro contemptu dei, & pro transitoria felicitate. In præsentibus enim ac uisis bonis delectati non aspiramus ad futura bona, nec æterna mala timeamus.
- Dic vt. j. ca. 55. §. 5. & §. 4. 23. §. 14** VIII § Quocirca Christus ait: Contemnit ad me reuerti p̃ monitiones & flagellat dedignant ad me respicere, & charitatẽ meam p̃pendere: ideo quasi iustus iudex, paciẽtiam habẽs in iustitia, in paciẽtia miã, & in misericordia sapiẽtiam: exurgam tẽpore suo contra eos iuxta demerita eorũ: nam illum, qui me contemnit, iudicat iustitia. Item alibi ait Christus: Quibus non placent uerba mea, quasi

§. eod. §. 2.
 & j. co. §. 7
 §. c. 18. §. 15.
 & j. c. 44 §. 1
 j. ca. 34. §. 1.
 infine
 §. c. 32. §. 6
 §. c. 31. §. 6
 §. c. 27. §. 15.
 & §. c. 32. §
 9. & j. c. 34.
 §. 9. & j. ca.
 18 §. 2
 §. c. 27. §. 13
 & j. c. 34. §. 6
 §. eo. j. prin.
 & j. eo. §. 9.
 §. eo. §. 5. &
 j. c. 34. §. 4
 §. c. 28. §. 4.
 §. eo. §. 4 &
 j. eo. §. 8
 j. c. 34. §. 3
 §. c. 24. §. 4
 & j. eo. §. 9.
 §. c. 3. §. 8
 §. c. 22 §. 1 et
 j. c. 43. §. 10.
 §. c. 26. §. 3
 §. eo. §. 7 &
 j. c. 34. j. pri.
 j. ca. 35. §. 12.
 & j. c. 57. §. 5

§.ca.26. §.8 quasi animam habent in ore, quę degustata statim abijciunt ab ore, & conculcāt: sic
 & j.c.36. §.7 verba mea ab aliquibus despiciunt, q̄a dulcedo spūaliū nō sapit eis. Et infra: Isti con-
 j.c.18. §.9 temptores sapiam meā nō attendūt, opa despiciūt, promissionē & diuitias meas
 §.c.31. §.16 habet p̄ nihilo: ideo faciā eis sicut sapiēs figulus, q̄ materiā, quā prius de luto fecit
 quū nō perspexerit eam honestā & aptā, deprimit eā ad terrā & cōminuit, sic ego
 Christianis faciā, qui cū mei esse deberent, quia eos ad imaginem meā formauī, &
 per sanguinem meū redemi: sed deformati sunt cōtemptibiliter bestijs similes, pro
 p̄terea sicut terra conculcabunt, & in infernum deprimentur.

IX § Et infra: Peruerfi cogitāt apud se sic: Signa dei & iudicia nūc nō sunt
 aperta, vt prius. q. d. Signa nostra nō vidimus, ideo nō possumus loqui quā volu-
 mus, q̄a misericors est, & nō attēdit, faciamus quā nobis placēt, quę faciliter indul-
 get. Hęc nō est spes in diuinā misericordiā, sed stulta p̄sumptio puerorū, q̄a
 brachio diuinę misericordię offendūt deū, peniam negligēdo. Sequit̄ in Birgitta:
 Ipsi iudiciū meum reputāt ludibriū, & iustitiā meā vanitatē, ideo in miseria inge-
 miscēt, quā incipit eis in p̄senti, & in perpetuū durabit. Et infra: Ego reputor
 quasi vermis, quē transeūtes cōtemnūt, calcāt, in eum q̄ expuunt: sic Ch̄riani con-
 temnūt me, q̄a meā passiōe reputāt pro vanitate. Itē calcāt me, q̄a plus venerant
 hoiem q̄ me, p̄cepta mea subaudiēdo, & expūit in me, sacra mea paruipendēdo,
 aut scādaloſe tractādo. Præterea iudicia ecclesię, vt sunt excōicationes, alię q̄ cē-
 surę ecclesiasticę vilipēdunt. Hinc ait Ch̄rus: Gladius ecclesię meę abiectus est,
 & pro eo assumptus est saccus pecunię: ideo sentiūt iustitiā meā. Et infra Ch̄riani
 vertūt ad me dorsum, & ego ad eos vertā occipit, q̄a ex ore eorū nihil est nisi cu-
 piditas, veniā eis quasi gigas, qui habet tria, videlicet terribilitatē, fortitudinem,
 & asperitatem, quod v̄a sentient in p̄senti, & sine fine.

X § Demū sancta Maria de cōtemptoribus loquit̄ hęc verba: Magna res
 est q̄ dñs omniū, & rex glorię cōtemnit, ipse quasi peregrinus est in terra, vadens
 de loco in locum, & quasi viator pulsans ostia multorū, vt suscipiat. Quę pauci Do-
 ni Christiani suscipiūt, multi autē eum non admittūt, quasi sui eum nō receperunt,
 vt sunt peruerfi Christiani, ludæi, Pagani, & cæteri, asserentes iudicia Christi esse
 iniusta, promissa eius falsa, & mādāta eius intolerabilia. Rursus dei genitrix ad fili-
 um. Homo deridet iustitiā tuā, & ridet ore ad cupiditatem suam, affectat & re-
 spicit gaudenter mundum, & misericordiam tuam non attendit, illud quod modicu-
 m est, quær̄it: quod autem maximū est, proijcit: honor tuus ab om̄ibus est negle-
 ctus, & opera tua mortua sunt ante eos.

XI § Dei ergo contemptores iudicabuntur iuxta sententiam saluatoris,
 dicētis: Qui spernit me, & nō accipit verba mea, habet qui iudicet eum, sermo quē
 locutus sum, ille iudicabit eū. Similiter scriptū est olim de ludæis, qui subsannabāt
 nuntios dei, & paruipendebāt sermones eius, illudebant q̄ prophetis, donec acē-
 deret furor domini in populū eius, & esset nulla curatio. Nam abominatio est do-
 mini om̄is illusor, & ipse deludet illusores. Quamobrem Paulus commonet cōtem-
 ptores, dicēs: Videte ne superueniat vobis quod dictum est in prophetis: Videte
 contemptores: sacra nāq̄ scriptura decernit rebellem aduersus dñm periturū de
 populo suo: verbū enī dñi contempfit, & p̄ceptū illius fecit irritum, idcirco de-
 lebitur, & portabit iniquitatem suam. Senior deniq̄ Thobias ad dñm ait: Maledi-
 cti erunt qui contempserūt te, & condm̄nati erūt om̄es qui blasphemauerunt te.
 Hanc igif̄ terribilem sniam in contemptores prophetię decretā sedulo cōue-
 amus, ac veras scripturas non spernemus, neq̄ verisimiles reuelationes post tergū
 abijciamus, alioquin contemptu indurati, & reuelationibus increduli acerbam in
 nos sustinebimus à deo sententiam.

De incredulitate & obduratione hominum. Ca. XXXIII.

Vando Esaias p̄uidebat nostrum contemptum & incredulitatem,
 dixit: Visio dura nuntiata est mihi, qui incredulus est, infideliter agit.
 Deus quoq̄ per aliū Prophetā ad incredulos inquit: Audi popule stul-
 te, qui nō habes cor, q̄ habētes oculos nō videtis: sed populo huic fa-
 ctum est cor incredulū & exasperas. Et infra: Locutus sum ad vos, & nō audistis,
 vocaui

2. Bir. 4
 2. Bir. 5
 Psalm. 73.
 Cath. Senē.
 ca. 132
 2. Bir. 5
 4. Bir. 99
 Psalm. 21
 §. c. 23. §. 6
 & j. c. 38. §. 7
 §. c. 12. §. 7
 & j. c. 61. §. 3
 1. Bir. 57
 Hierē. 18
 2. Bir. 3
 Hierē. 13
 Iohā. 1
 1. Ioh. 5
 6. Bir. 45
 Iohā. 12
 2. Paro. 2
 Prouer. 9
 Acto. 13
 Nume. 15
 Thob. 15
 Esa. 21
 Hierē. 5
 Hierē. 7